

DEN EUROPÆISKE FOND FOR REGIONALUDVIKLING (EFRU)

Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) er et af den europæiske samhørighedspolitikens vigtigste finansielle instrumenter. Dens formål er at bidrage til at mindske forskellene i udviklingsniveau mellem Europas regioner og mindske underudviklingen i de mindst begunstigede regioner. Der lægges særlig vægt på de regioner, der lider under alvorlige og varige naturbetingede eller demografiske ulemper, såsom de nordligste, meget tyndtbefolkede områder samt ømråder, grænseoverskridende områder og bjergområder.

RETSGRUNDLAG

Artikel 174-178 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006.

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1301/2013 af 17. december 2013 om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og om særlige bestemmelser vedrørende målet om investeringer i vækst og beskæftigelse og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1080/2006.

MÅL

Artikel 176 i TEUF fastsætter, at formålet med Den Europæiske Fond for Regionaludvikling er at udligne de største regionale skævheder i Unionen. Den opnår dette mål gennem støtte til:

- udvikling og strukturel tilpasning af udviklingsmæssigt tilbagestående regioner
- omstilling i industriområder i tilbagegang.

EFRU har to hovedmål for perioden 2014-2020, nemlig:

- investering i vækst og arbejdspladser med henblik på at styrke arbejdsmarkedet og regionale økonomier

- europæisk territorielt samarbejde med henblik på at styrke grænseoverskridende, tværnationalt og interregionalt samarbejde inden for EU.

De midler, der afsættes til det første mål, vil blive tildelt tre forskellige kategorier af regioner:

- mere udviklede regioner med et BNP pr. indbygger på over 90 % af EU-gennemsnittet
- overgangsregioner med et BNP pr. indbygger på mellem 75 % og 90 % af EU-gennemsnittet
- mindre udviklede regioner med et BNP pr. indbygger på under 75 % af EU-gennemsnittet.

Den Europæiske Fond for Regionaludvikling støtter ligeledes bæredygtig byudvikling. Mindst 5 % af EFRU-støtten til hver medlemsstat skal øremærkes til integrerede aktioner for bæredygtig byudvikling med henblik på håndtering af de økonomiske, miljømæssige, klimamæssige, demografiske og sociale udfordringer, der påvirker byområder.

Detaljerede oplysninger om tildelingen og den fremtidige brug af EFRU-midler fastsættes i partnerskabsaftalerne. Det er strategidokumenter, som udarbejdes af den enkelte medlemsstat med bistand fra regionale myndigheder og arbejdsmarkedets parter.

TEMATISK KONCENTRATION

Eftersom EFRU bidrager til Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, skal den lægge vægt på de prioriteter, der er anført i strategien. De vigtigste prioriteter er:

- a. forskning og innovation
- b. informations- og kommunikationsteknologi (IKT)
- c. små og mellemstore virksomheder (SMV'er)
- d. fremme af en kulstoffattig økonomi.

Koncentrationsgraden for disse prioriteter vil variere afhængigt af den regionskategori, der modtager støtte. Mere udviklede regioner skal afsætte mindst 80 % af deres EFRU-midler til mindst to af disse prioriteter og mindst 20 % til den kulstoffattige økonomi. Overgangsregioner skal afsætte mindst 60 % af deres EFRU-midler til mindst to af disse prioriteter og mindst 15 % til den kulstoffattige økonomi. Mindre udviklede regioner skal afsætte mindst 50 % af deres EFRU-midler til mindst to af disse prioriteter og mindst 12 % til den kulstoffattige økonomi.

BUDGET- OG FINANSBESTEMMELSER

I programmeringsperioden 2014-2020 vil EU bruge over 350 mia. EUR på samhørighedspolitikken. Det svarer til 32,5 % af det samlede EU-budget. Den Europæiske Fond for Regionaludvikling får tildelt omkring 199 mia. EUR. Det

indbefatter 10,2 mia. EUR til europæisk territorielt samarbejde og 1,5 mia. EUR i særlige tildelinger til regioner i den yderste periferi og tyndt befolkede regioner.

Omfanget af den nødvendige samfinansiering af projekter, der finansieres af EFRU, tilpasses udviklingen i de berørte regioner. I de mindre udviklede regioner (og regioner i den yderste periferi) kan EFRU finansiere op til 85 % af projektudgifterne. I overgangsregionerne kan op til 60 % og i de mere udviklede regioner op til 50 % af projektudgifterne dækkes.

FORSLAG TIL EU'S SAMHØRIGHEDSPOLITIK EFTER 2020

I maj 2018 forelagde Kommissionen forslag til forordninger om EU's samhørighedspolitik efter 2020. Der er tale om følgende:

- en forordning om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) og Samhørighedsfonden
- en forordning om særlige bestemmelser for målet om europæisk territorielt samarbejde (Interreg).

Disse forslag fastholder de to nuværende mål med EFRU: »investeringer i vækst og beskæftigelse« og »europæisk territorielt samarbejde«.

De fastholder også tematisk koncentration, hvor topprioriteterne er: støtte til innovation, den digitale økonomi og SMV'er gennem en strategi for intelligent specialisering (PO1) og en grønnere, mere kulstoffattig og cirkulær økonomi (PO2). Europa-Kommissionen foreslog også en liste over aktiviteter, der ikke skal støttes af EFRU og Samhørighedsfonden, herunder direkte støtte til store virksomheder, lufthavnsinfrastruktur (undtagen i regionerne i den yderste periferi) og visse affaldshåndteringsoperationer (f.eks. deponering).

Ifølge Kommissionens forslag vil der i programmeringsperioden 2021-2027 blive afsat omkring 200,6 mia. EUR til EFRU (herunder 8,4 mia. EUR til europæisk territorielt samarbejde og 1,5 mia. EUR i særlige bevillinger til regionerne i den yderste periferi).

Disse forordninger vil blive vedtaget efter den almindelige lovgivningsprocedure, hvor Europa-Parlamentet er ligestillet med Rådet. Det betyder, at de to institutioner inden udgangen af 2020 skal nå til enighed om reglerne for EFRU fremover.

I marts 2019 vedtog Europa-Parlamentet sin førstebehandlingsholdning til forslaget.

EUROPA-PARLAMENTETS ROLLE

Europa-Parlamentet er ligestillet med Rådet med hensyn til udarbejdelse af ny lovgivning vedrørende struktur- og investeringsfonde. EFRU-forordningen for perioden 2014-2020 var underlagt den almindelige lovgivningsprocedure, hvor Parlamentet har fulde rettigheder til at foreslå ændringer. Under forhandlingerne om EU's samhørighedspolitik for perioden 2014-2020 lykkedes det Parlamentet at øge graden af fleksibilitet i forbindelse med anvendelsen af bestemmelserne om tematisk koncentration og investeringsprioriteter. Det har desuden styrket den støtte, der ydes af EFRU til byer og integrerede bypolitikker.

Jacques Lecarte / Marek Kołodziejcki
04/2019

